

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษา เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่มนุษย์ได้ใช้สื่อความหมายซึ่งกันและกัน¹ เพื่อติดต่อทำความเข้าใจ ตลอดจนจนถายทอดความรู้สึกนึกคิดความต้องการของแต่ละบุคคลสู่กันและกัน เมื่อสังคมขยายกว้างออกไปจึงมีระบบการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายให้ตรงกันเกิดขึ้น เมื่อกล่าวถึงการใช้ภาษาเรามักกล่าวรวม ๆ กันเป็นภาษาพูดและภาษาเขียนซึ่งเป็นทักษะการแสดงออก แต่อย่างไรก็ตามก่อนจะแสดงความรู้สึกออกมาในรูปของการพูดหรือเขียนเราก็จะต้องอาศัยการฟังและการอ่านเป็นสื่อนำความคิด การใช้ภาษาทั้งสองชนิดนี้ วรรณบิวเกิด ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า ต้องมีระบบสัญลักษณ์ที่เป็นเครื่องหมายทางรูปและเสียงจึงจะสามารถสื่อความคิดได้ โดยที่การอ่าน การฟัง เป็นกระบวนการสร้างความคิด กระบวนการเขียนเป็นกระบวนการถ่ายทอดความคิด²

สังคมยิ่งขยายกว้างออกไปเพียงใด ความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาติดต่อสื่อสารย่อมมีมากขึ้นเพียงนั้น ดังที่ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ³ กล่าวว่า "ความสามารถในการใช้ภาษาเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งที่ผู้หวังความสำเร็จในชีวิตส่วนตัวและการทำงานต้องมี"

¹ประเทิน มหาจันทร์, หลักการสอนภาษาในชั้นประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516), หน้า 1.

²วรรณ บิวเกิด, "ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างการเขียนเรียงความและทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 1.

³บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ภาษาไทย-วิชาที่ถูกลืม (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2518), หน้า 96.

ควยเหตุที่การสื่อความหมายนั้นเป็นหัวใจสำคัญของการใช้ภาษาเพราะทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง หรือผู้อ่านกับผู้เขียน ดังนั้น ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษา คือ ผู้ที่มีทักษะในการแสดงความคิดออกมาเป็นภาษาพูด หรือเขียน ซึ่งจะต้องเริ่มต้นที่ความคิดก่อน ถ้าไม่สามารถคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้แล้ว จะให้พูดหรือเขียนในเรื่องนั้น ย่อมไม่สามารถจะทำได้ ดังคำกล่าวของ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ที่ว่า คนอาจมีความนึกคิด แต่จะไม่สามารถพูดหรือเขียนได้ เพราะยังขาดทักษะในการพูดหรือเขียน¹

๑ การเรียนภาษาเพื่อให้เกิดทักษะต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นสำคัญ และดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การใช้ภาษาที่ดีนั้น จะต้องประกอบไปด้วยทักษะเบื้องต้นทั้ง 4 ประการ คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ^{หรือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน} หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายทางการเรียนภาษาไทยตอนหนึ่งว่า เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการเรียนภาษาไทย ควรเน้นสัมฤทธิ์ผลของทักษะการเข้าใจภาษา คือ การฟัง การอ่าน และทักษะการใช้ภาษา คือ การพูด และการเขียน จนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจแสวงหาความรู้ และเหตุผลเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน อันจะนำไปสู่ชีวิตที่ผาสุกในสังคมระบอบประชาธิปไตย² โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะด้านการเขียนซึ่งนักเรียนจำเป็นต้องฝึกฝนในทุกระดับชั้น

๑ เรื่องความ เป็นการฝึกทักษะประเภทหนึ่งของการเขียน ซึ่งคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนเรื่องความนั้นประกอบไปด้วยสิ่งสำคัญ 2 ประการ ประการแรกได้แก่ ความรู้ และความคิดเห็นซึ่งเป็นเรื่องราวซึ่งอยู่ในใจ และต้องการให้ผู้อื่นรู้ และเข้าใจจึงแสดงออกมาเป็นตัวหนังสือ ประการที่สองได้แก่ วิธีเขียน ถ้าเขียนแล้วผู้อ่านไม่เข้าใจแจ่มแจ้งชัดเจนตรงตามที่เราคิดก็แสดงว่าไม่ได้ผล ฉะนั้น จึงต้อง

¹บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ภาษาไทย-วิชาที่ถูกลืม (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2518), หน้า 27.

²ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520), หน้า 1.

เด็กทักษะในด้านวิธีเขียนในหลักสูตรและคลังคลังขึ้น³

ในปัจจุบันปัญหาทั่วไปที่พบเสมอในการสอนเรียงความก็คือ เด็กไม่ชอบเรียนวิชานี้ และความสามารถในการเขียนเรียงความอยู่ในระดับต่ำกว่าชั้นที่เรียน เพราะการเรียนเรียงความแต่เดิมนับเป็นวิชาที่ยากสำหรับเด็ก ผู้สอนไม่สามารถบอกให้ผู้เรียนเขียนตามผู้สอนได้เสมอไป ผู้เรียนจะต้องนำเอาความรู้ ความสามารถหลายด้านมาผสมผสานกัน ต้องเป็นผู้รู้จักอ่านมาก ฟังมาก และมีความสามารถจดจำได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันก็รู้จักลำดับความคิด ความรู้ให้ต่อเนื่องกัน โดยมีเหตุและมีผลที่รับกัน ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายและสิ่งนี้เองที่ทำให้เด็กเรียนเกิดความเบื่อ และท้อใจว่าเรียงความเป็นวิชาที่ยากและเรียนไม่ได้ดี ปัญหาต่าง ๆ ที่นักเรียนไม่ประสบความสำเร็จในการเขียนมีหลายประการด้วยกัน

ประการแรกคือ เด็กขาดทักษะในด้านการศึกษา ซึ่ง ฐะปะนีย์ นาครทรรพ กล่าวว่า **เพราะไม่ได้รับการฝึก** ให้รู้จักคิดอย่างแจ่มแจ้งในสิ่งต่าง ๆ ที่ผ่านพบในชีวิต และในบทเรียน เมื่อไม่สามารถคิดได้แจ่มแจ้ง การพูดหรือเขียนเพื่อสื่อสารก็พลอยไม่แจ่มแจ้งไปด้วย นักเรียนมักท่องจำมากกว่าคิดเอง² จึงนับเป็นปัญหาหนึ่ง นอกจากนั้น บุญเหลือ เทพสุวรรณ ได้ให้แง่คิดว่า นักเรียนเขียนเรียงความไม่ได้ เพราะเขาไม่รู้จะเขียนอะไร คือเขาไม่มีความคิดจะเขียนแล้วจะให้เขียนอะไรออกมา³

¹ศึกษานิเทศก์, กระทรวง, คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ในเคทีโปรดักชั่น, 2523, หน้า 25.

²ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, "ปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร" เอกสารประกอบการสัมมนาภาษาและการสื่อสาร ฉบับที่ 5 (2 - 3 พฤศจิกายน 2516), หน้า 5.

³ครูเก๋ (นามแฝง) "สำหรับผู้ที่คิดไม่ออกว่าจะสอนเรียงความอย่างไร" วิทยากร 69 (8 กรกฎาคม 2503): 3 - 10.

ปัญหาประการที่ 2 คือ ขาดการฝึกฝน ในการสอนเขียนนั้น สิ่งสำคัญคือต้องมีการฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะ ซึ่งครูเก่า ก่อวไว้ดังนี้คือ

ครูสอนวิชาภาษาไทยมักมีข้อบกพร่องตรงกันอยู่คือ นักเรียนเขียนเรียงความไม่ได้ คงเป็นเพราะโรงเรียนไม่มีความรู้ที่จะเขียน และบางคนมีความรู้มาก แต่ไม่สามารถใ้ไหนคนอื่นเข้าใจได้เพราะขาดการฝึกฝน ขาดความชำนาญ การเขียนเป็นวิชาทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญคล่องแคล่ว¹

ดังได้กล่าวแล้วว่า วิชาเรียงความเป็นวิชาหนึ่งในการฝึกฝนทักษะการเขียนที่สำคัญ เป็นวิชาที่ต้องมีหลัก มีวิธีการ และเป็นศิลปะ คือต้องรู้จักประดิษฐ์คิดแต่งให้น่าฟัง ต้องใช้เวลาเรียนและฝึกฝนนาน การสอนเรียงความจึงมีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงอุดมศึกษา จัดได้ว่าเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนกันอยู่เสมอโดยเริ่มจากการเขียนอย่างง่าย ๆ ในระดับประถมศึกษา และเมื่อเรียนในชั้นสูงขึ้นไป เด็กจำเป็นต้องมีทักษะในการเขียนเรียงความเพิ่มขึ้น เด็กจะต้องสามารถแสดงความคิดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่นเข้าใจจากสิ่งที่ตนได้พบเห็น ได้ยิน ได้อ่าน รวมทั้งจากจินตนาการของตัวเอง ด้วยเหตุนี้การขาดการฝึกฝนจึงนับเป็นข้อบกพร่องสำคัญในการฝึกทักษะการเขียนที่ครูภาษาไทยต้องยอมรับ

ปัญหาประการที่สาม คือ วิชาเรียงความหรือวิชาการใช้ภาษา^{นี้} ครูผู้สอนมักจะเคร่งครัดต่อการใช้ภาษามากเกินไป นั่นคือครูยังคงเพ่งเล็งเรื่องการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียนมากกว่าการแสดงความคิดตามจินตนาการของเด็ก เมื่อพบคำสะกดผิด ครูจะให้นักเรียนคัดลอกคำผิดนั้น ๆ ซ้ำกันหลาย ๆ ครั้ง ทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายและท้อถอยไม่อยากจะเขียน ดังคำกล่าวของ ประเทิน มหาขันธุ์² ที่ว่า

ในโรงเรียนบางแห่ง เวลาสอนเรียงความมักจะกวดขันเรื่องการสะกดตัว เรื่องเครื่องหมายวรรคตอนอยู่ตลอดเวลา การสอนเช่นนี้เป็นการสอนภาษาตามเหตุการณ์ที่ต้องแยกสอนเป็นรายวิชาเช่น สอนสะกด สอนหลักภาษา ในการสอนเรียงความนั้น

¹ครูเก่า (นามแฝง) "สำหรับผู้ที่คิดไม่ออกว่าจะสอนเรียงความอย่างไร"
 วิทยากร 69 (8 กรกฎาคม 2503) 3 - 10.

ฟังเพลงเสียงในแง่ความหมายมากกว่าวลีภาษา¹

การสอนเรียงความที่ฟังเสียงแต่เฉพาะความถูกต้องในการสะกดหรือการเรียบเรียงคำ และการกำหนดความให้อยู่ในกรอบของแบบฟอร์มที่ถูกต้องนั้นทำให้นักเรียนบางคนไม่อยากเขียนเพราะถูกจำกัดความคิด ทำให้ไม่เป็นตัวของตัวเอง จึงทำให้เกิดความท้อถอยหมดความสนใจที่จะถ่ายทอดความคิดของเขาให้ครูทราบ

ปัญหาประการที่สี่ คือ วิธีการสอนของครูเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเขียนเรียงความไม่ได้ดี จากความคิดของประเทิน มหาจันทร์ คือ

ครูขอส่วนมากยังสอนเรียงความแบบเก่ากันอยู่ สอนโดยวิธีอ่านเรื่องให้นักเรียนฟังสองครั้ง ให้นักเรียนจับใจความแล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องราวที่ครูอ่านให้ให้ฟังกลับไปส่งครูอีก เด็กไม่ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของเขาเองเลย ครูอ่านมาอย่างไร เด็กก็จำเอาไว้และเขียนไปอย่างนั้น²

จากปัญหาดังกล่าวนี้อาจสรุปเป็นผลเนื่องมาจากวิธีสอนของครู วิธีสอนที่น่าสนใจรวมทั้งกลวิธีต่าง ๆ ที่เร้าความสนใจเด็กเกิดความรู้สึก เกิดความคิดหรือเป็นแรงจูงใจให้เด็กเรียนเกิดความสนใจอยากเรียน จะส่งผลให้นักเรียนมีผลงานเป็นที่น่าพอใจ ดังที่เกดหลง พานิช ได้เสนอแนวคิดในการสอนเขียนดังนี้

นักเรียนไม่จำเป็นต้องเขียนเรียงความเหมือนกัน หรือเรื่องเดียวกันทั้งชั้น เรื่องที่เขียนควรเป็นเรื่องที่นักเรียนมีความรู้ ครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนหาความรู้หลาย ๆ วิธีเช่น การอ่านหนังสือ ฟังบรรยาย ฟังอภิปราย ตั้งวิทยุ หรือครูอาจให้นักเรียนเขียนเล่าเรื่องที่นักเรียนรู้สึกประทับใจ ทั้งนี้ครูควรเน้นให้นักเรียนเขียน

¹ประเทิน มหาจันทร์, หลักการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์คุรุสภา 2516), หน้า 150 .

²ประเทิน มหาจันทร์ "สอนเรียงความแบบหนึ่ง" ประชาศึกษา (6 มกราคม 2508): 334 - 335.

หนังสือให้ถูกต้องตามความนิยม และส่งเสริมให้เด็กเกิดความสนใจที่จะเขียนอยู่เสมอโดยห้ามทบทวนในหน้าสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักเกิดความคิด และรู้จักแสดงออกมาเป็นภาษาเขียนที่ดี¹

บุญนำ บุญประเสริฐ กล่าวถึงแนวการสอนเรียงความอีกอย่างหนึ่งว่า

การสอนเรียงความมีหลายวิธี แล้วแต่ครูจะถนัด เลือกใช้วิธีไหน แต่จะเป็นวิธีใดก็ตาม ขอให้ครูใจลงมือสอนจริง ๆ ถ้าครูไม่สอนเพียงแต่ให้หัวข้อเรื่อง และโครงเรื่องแล้วปล่อยให้ให้นักเรียนแต่งเองตามถนัด ความสามารถ เช่นเดียวกับในเวลาสอบไล่ หรือสอบซ่อมแล้ว ขอมหมายความว่า มีการสอนเรียงความตลอดไป โดยไม่มีการสอนเลยจริงอยู่การสอบเป็นวิธีหนึ่งของการสอน แต่จะให้วิธีเดียวขอมไม่ใครล กล่าวคือ นักเรียนเขียนเรียงความไม่เป็นครูจำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีสอนเป็นอย่างอื่น²

นอกจากนี้ในการสอนเรียงความนั้น ชาวลา แพร์คกอล ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างบรรยากาศอันนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยส่งเสริมจินตนาการให้แก่เด็กไว้ดังนี้ คือ

ให้เด็กไปเผชิญกับสภาพการณ์จำลองหรือสถานการณ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ แล้วครูหรือนักจิตวิทยาสังเกตดูว่า เด็กจะรู้สึกหรือแสดงปฏิกิริยาอะไรออกมา เครื่องมือที่ใส่เป็นตัวช่วยแยกหรือเป็นต้นเหตุที่กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกนั้น อาจเป็นรูปภาพกลางๆ ไม้ตีไม้รายหรือครูจะสมมติเรื่องราวต่าง ๆ ขึ้น แล้วให้เด็กบรรยายว่าเกิดอะไรตามมา หรือควรจะ

¹ เกหลง พานิช, "จะสอนเรียงความอย่างไร" จุลสารภาษาไทย (กรุงเทพโรงพิมพ์คุรุสภา, 2514), หน้า 83 - 88.

² บุญนำ บุญประเสริฐ "เรียงความอย่างง่าย" วิสามัญศึกษา 3 (กรกฎาคม 2507): 3.

แก้ปัญหาหน้าอย่างไร ก็ได้ 1

แนวความคิดในการสอนเรียงความครั้งที่ได้อีกมาข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นวิธี
เร้าใจให้เด็กเกิดความคิด และสามารถถ่ายทอดสิ่งที่คิดนั้นออกมาเป็นภาษาเขียน ด้วยความ
รู้สึก สนุกตื่นเต้น และน่าสนใจ วิธีสอนเช่นนี้เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดได้อย่างเสรี
เกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถถ่ายทอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรู้จักนำไปใช้ในชีวิต
ประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ตรงตามความมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 ที่ว่า ... ให้สามารถใช้ผลจากการเรียนภาษาไทยมาช่วยในการตัดสินใจ
การแก้ปัญหา และวินิจฉัย เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลโดยไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลการโฆษณาชวน
เชื่อใดๆ 2

มูลเหตุที่จูงใจให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความสนใจในการเขียนเรียงความนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาในต่างสังกัด เพราะผู้วิจัยต้องการทราบว่า นักเรียนจากสังกัดต่าง ๆ จะมีความ
สามารถในการเขียนแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด ทั้งนี้เนื่องจากได้รับประสบการณ์ทั้ง โดยตรงขณะ
สอน และเพื่อนจากที่สอนในสังกัดต่าง ๆ ว่า วิธีสอนของครูและความเอาใจใส่ของครูในแต่ละ
สังกัดนั้นมีผลต่อความสนใจของเด็กนักเรียน แต่ในทุก ๆ สังกัดก็มีจุดอ่อนที่ตรงกันคือ การขาด
ความเอาใจใส่และขาดความพยายามในอันที่จะค้นคว้าหาวิธีสอนเรียงความที่ เหมาะสมตาม
ความสนใจของนักเรียนซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญมาก หากได้มีการศึกษาในด้านนี้อย่างจริงจัง คงจะ
ช่วยให้ครูผู้สอนได้ทราบความสนใจของเด็กวัยนี้ และสามารถเลือกวิธีสอนที่จะส่งเสริมให้
นักเรียนมีความสามารถที่สุดเท่าที่จะทำได้ในด้านการศึกษา และเหตุที่ถือการศึกษาชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 เพราะว่าเป็นวัยที่กำลังสนใจในความรู้อันต่าง ๆ รู้จัก
คิดหาเหตุผล มีความจำดี มีความคิดฝัน และมีความสนใจในภาษามากขึ้น เพราะได้ผ่าน
ประสบการณ์ในการเขียนต่าง ๆ มาแล้วตั้งแต่ชั้นประถมตอนต้น

¹ชาวลัด แพร์ตกุล, เทคนิคการวัดผล (พระนคร: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2506),
หน้า 102.

²ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520), หน้า 1.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า ที่มีต่อการเขียนเรียงความแบบต่าง ๆ ตามที่เสนอแนะไว้ในหลักสูตร พุทธศักราช 2521
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจต่อวิธีเขียนเรียงความแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า ของโรงเรียนสังกัดต่าง ๆ
3. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจต่อวิธีเขียนเรียงความแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ความสนใจต่อวิธีเขียนเรียงความแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า ในโรงเรียนทั้ง 4 สังกัด แตกต่างกัน
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความสนใจต่อวิธีเขียนเรียงความแบบต่าง ๆ แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเริ่มเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสังกัดต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครเท่านั้น
2. ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะความสนใจต่อวิธีเขียนเรียงความแบบต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยพิจารณาจากแบบ หรือวิธีเขียนที่นักเรียนชอบหรือสนใจสูงสุด เรียงตามลำดับ ซึ่งมีทั้งหมด 16 วิธี ดังต่อไปนี้
 - 2.1 เรียงคำให้เป็นประโยค
 - 2.2 ผูกแต่งประโยค
 - 2.3 เรียงประโยคลำดับเรื่องราว

- 2.4 สนทนาหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์
- 2.5 เรียงความแบบเล่าเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์
- 2.6 เรียงจากภาพ
- 2.7 เรียงความโดยต่อเรื่องให้จบ
- 2.8 เรียงความจากคำที่ให้ไว้
- 2.9 เรียงความจากหัวข้อที่ครูหรือนักเรียนกำหนดขึ้น
- 2.10 เรียงความจากการไปศึกษานอกสถานที่
- 2.11 เขียนข่าวรายวันของโรงเรียน
- 2.12 เขียนเรียงความโดยวิธีเสรี
- 2.13 ทำสมุดภาพ เขียนคำบรรยายใต้ภาพ
- 2.14 เขียนบันทึกจากงานที่นักเรียนทำ
- 2.15 ฝึกเขียนคำสัมผัสคล้องจอง
- 2.16 ให้เค้าโครงเรื่อง แล้วให้นักเรียนเรียงความ

3. การวิจัยครั้งนี้ จะไม่คำนึงถึง อายุ ความสามารถในการเรียนวิชาต่าง ๆ ของนักเรียน ที่ทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย ตลอดจนอาชีพของบิดามารดา และสิ่งแวดล้อมที่บ้าน แต่จะมุ่งดูความสนใจและผลงานของเด็กตามหัวข้อที่เขาเลือกเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่า แบบสำรวจความสนใจต่อวิธีเขียนเรียงความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นครอบคลุมวิธีสอนเรียงความตามแนวของกระทรวงศึกษาธิการ

คำจำกัดความของการวิจัย

ความสนใจต่อการเขียน ความเรียง หมายถึง ความรู้สึกในทางที่ดีของนักเรียนที่มีต่อเรียงความทั้ง 16 แบบ

วิธีเขียนความเรียง หมายถึง วิธีเขียนเรียงความทั้ง 16 แบบ ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

ρ ความเรียง หมายถึง การถ่ายทอด เรียบเรียงความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจ ออกมาเป็นภาษาเขียนที่มีระบบระเบียบ โดยการเลือกถ้อยคำ และลำดับความเพื่อให้ได้เนื้อเรื่องที่ชัดเจนน่าอ่าน และถูกต้องในการใช้ภาษา และการสะกด

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ
 - 1.1 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่เกี่ยวกับ
 - 1.1.1 หลักสูตรเกี่ยวกับการสอนเรียงความ
 - 1.1.2 วิธีสอนเรียงความแบบต่าง ๆ
 - 1.2 วิธีการสอนเรียงจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.3 ความสนใจของนักเรียนในการเขียนเรียงความ
2. สร้างแบบสำรวจความสนใจต่อวิธีเรียงความทั้ง 16 แบบ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 2.1 จัดหมวดหมู่วิธีเขียนเรียงความ และแบ่งเป็นกลุ่ม โดยรวมแบบหรือวิธีใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน พร้อมทั้งเสนอตัวอย่างวิธีเขียนของแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน
- 2.2 ให้นักเรียนเลือกกลุ่มวิธีเขียนที่นักเรียนคิดว่า จะเขียนได้ตามความสนใจและความถนัด เรียงตามลำดับ โดยจัดในรูปของมาตราประเมินค่า (Rating Scale)
- 2.3 เมื่อเลือก และเรียงกลุ่มได้แล้วให้นักเรียนจัดอันดับ (Rank) ความชอบหรือความสนใจต่อวิธีเขียนเรียงความ ภายในกลุ่มที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับหนึ่ง
- 2.4 ให้นักเรียนเลือกกลุ่มวิธีเขียนที่สนใจ แล้วเลือกวิธีเขียนหนึ่งวิธี จากกลุ่มนั้น แล้วเขียนเป็นเรียงความ

3. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2525 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 480 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ

สุ่มตัวอย่างประชากรเป็นชั้น ๆ คือ

ขั้นแรก สุ่มตัวอย่างประชากรแบบแยกประเภท โรงเรียนประถมศึกษา 4 สังกัด คือ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สป.กทม.) สังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ (ทบวง) และ สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) มา สังกัดละ 3 โรง รวมทั้งสิ้น 12 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 ในแต่ละโรงเรียน จะสุ่มตัวอย่างแบบง่าย มาโรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวมเป็น 12 ห้องเรียน แต่ละห้องแยกนักเรียนชายและนักเรียนหญิง แล้วใช้วิธีการจับสลาก ใ้คตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชาย 237 คน นักเรียนหญิง 244 คน รวมเป็น 481 คน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการสอนเขียนเรียงความให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนระดับประถมศึกษายิ่งขึ้น
2. เป็นข้อเสนอแนะแก่ผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะศึกษานิเทศก์ในการให้คำแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการฝึกทักษะการเขียนเรียงความ ตามความสนใจของนักเรียนในวัย 9 - 10 ขวบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย